



دانشکده علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی خوی
معاونت آموزشی، تحقیقات و دانشجویی فرهنگی

آیین نامه شورای سیاست گذاری پژوهش در نظام سلامت (HSR)

آیین نامه شورای سیاست گذاری پژوهش در نظام سلامت (HSR)

مقدمه:

از آنجا که برخی از تحقیقات جنبه کاربردی دارند و با هدف تولید اطلاعات مناسب برای حل مشکلات، مسائل اجرائی طراحی می شوند و منظور از اجرای آنها تدوین فرضیات علمی به منظور بسط دانش نو نیست، بلکه برای تصمیم گیری سطوح مدیریتی و ارائه راه حل‌های مناسب گرفته می شوند لذا در راستای نامه شماره ۹۲۱۲/پ مورخ ۱۳۷۸/۹/۸ و نامه شماره ۳/۴۰۰/پ/۸۵/ص مورخ ۱۳۸۵/۳/۱۶ معاون محترم پژوهشی وزارت بهداشت جناب آقای دکتر ملک‌افضلی همچنین نامه شماره ۱۷۰۷ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۷ معاون محترم تحقیقات و فناوری وزارتخانه متبوع جناب آقای دکتر محمد واسعی، شورای سیاست‌گذاری پژوهش در نظام سلامت (HSR) (*Health System Research*) به منظور هدفمند نمودن پژوهش در نظام سلامت و نظارت بر اجرای این نوع پژوهش و به عنوان زیرمجموعه‌ای از شورای پژوهشی تشکیل میگردد.

هدف از پژوهش در نظام سلامت، حمایت از روند تصمیم‌گیری در تمام سطوح نظام بهداشتی با تولید اطلاعات مناسب است تا با افزایش کارایی نظام منجر به بهبود وضعیت بهداشت جامعه شود. برخی از ویژگیهای پژوهش در نظام سلامت بشرح زیر است:

- ✓ طبیعت چند بخشی و مشارکت‌گرایی
- ✓ تمرکز بر راه‌های عملی
- ✓ طبیعت تکرارپذیری
- ✓ ضرورت رابطه تنگاتنگ مدیران و محققان
- ✓ قابلیت اجرا در سطوح مختلف سیستم بهداشتی درمانی
- ✓ اولویت‌گرایی
- ✓ عملگرایی
- ✓ سادگی درک نتایج
- ✓ اثربخشی و کارایی

ماده یک: تعریف شورای سیاست‌گذاری HSR

شورای سیاست‌گذاری HSR در راستای هدفمند نمودن تحقیقات به منظور حل معضلات موجود در سیستم ارائه خدمات بهداشتی، درمانی و حتی نظام آموزشی و پشتیبانی تشکیل شده است. این شورا در جهت تغییر در شیوه مدیریت موجود به سمت فرهنگ تصمیم‌گیری بر اساس پژوهش و تمرین پروژه‌ها ی مداخله‌ای می‌باشد که منجر به

آیین نامه شورای سیاست گذاری پژوهش در نظام سلامت (HSR)

تغییر رفتار در آموزش ، در مدیریت و یا تغییر رفتار در شیوه های زندگی در جامعه می گردد. در مراحل شکل گیری این شورابرقراری ارتباط با سایر معاونت های دانشگاه، سایر دانشگاه های استان ، سازمان ها و نهاد های خارج دانشگاه که به هر طریق در حفظ بهداشت و سلامت جامعه دخیل می باشند ازاهمیت ویژه ای برخوردار است . موفقیت چنین شورایی در گرو روشن بودن وظایف آن ، پویایی و فعالیت هر چه بیشتر می باشد . شورای HSR دانشگاه مرجعی است که کلیه خط مشی ها و امور مربوط به تحقیقات کاربردی در نظام سلامت را ضمن هماهنگ کردن با شورای پژوهشی دانشگاه تدوین و تبیین می کند؛ به عبارتی شورای HSR رهبری و مدیریت تحقیقات کاربردی در نظام سلامت را بر عهده دارد. تبصره ۱- ابللاغ اعضای شورای HSR از سوی ریاست دانشگاه و با پیشنهاد معاونت پژوهشی برای مدت دو سال صادر می شود.

تبصره ۲: شورای پژوهشی معاونت بهداشتی و معاونت درمان به عنوان زیر مجموعه های شورای HSR محسوب می شوند.

تبصره ۳: نمایندگان سازمان ها و نهادهای مرتبط با سلامت و همچنین روسای شبکه های بهداشت درمان با نظر ریاست دانشگاه، بعنوان عضو شورا به جلسات دعوت می شوند.

ماده دو - ترکیب اعضای شورای سیاست گذاری تحقیقات در نظام سلامت

- معاونین آموزشی پژوهشی، دانشجویی و فرهنگی، بهداشتی، درمانی ، غذا و دارو و پشتیبانی
- ۲ تا ۳ نفر از محققین علاقمند به انتخاب ریاست دانشگاه
- ۳ تا ۴ نفر از کارشناسان اجرایی علاقمند از حوزه معاونت که دارای دانش و انگیزه لازم می باشند تا ضمن هماهنگی با مدیران حوزه خود بتوانند مشکلات را شناسایی و به شورا جهت ارزیابی ارائه نمایند.
- ۲ نفر از دانشجویان علاقمند از کمیته تحقیقات دانشجویی
- افراد دیگر بر حسب مورد و با دعوت مدیر پژوهش می توانند در جلسات شورا بدون حق رای شرکت کنند.

ماده سه - ضوابط تشکیل شورای HSR

الف- ضوابط تشکیل شورای مرکزی HSR

- ۱- جلسات شورای مرکزی HSR حداقل دوبار در هرماه (هر ۱۵ روز یکبار) در محل معاونت پژوهشی دانشگاه برگزار خواهد شد.
- ۲- مدیر/معاون امور پژوهش/ مدیر HSR دانشگاه به عنوان رئیس جلسات شورای مرکزی و در غیاب ایشان یکنفر از اعضا به انتخاب ایشان می باشد .
- ۳- جلسات شورای مرکزی HSR با حضور حداقل نصف اعضا رسمیت می یابد و کلیه تصمیمات شورا با رای موافق بیش از نصف اعضا حاضر به تصویب می رسد. در شرایط برابر، رئیس شورا تعیین کننده رای شورا می باشد.



آیین نامه شورای سیاست گذاری پژوهش در نظام سلامت (HSR)

- ۴- یکنفر از کارشناسان معاونت پژوهشی به انتخاب مدیر پژوهش دانشگاه به عنوان دبیر جلسات انتخاب خواهد شد.
- ۵- جلسات فوق العاده برحسب ضرورت، با نظر رئیس شورا تشکیل می شود.

ب- ضوابط تشکیل شوراهای مربوط HSR

- ۱- به منظور مدیریت زمان و حل مسائل حوزه های مختلف سلامت دانشگاه، در فواصل بین جلسات شورای مرکزی HSR، هر دو هفته یکبار جلساتی جهت بررسی طرح های ارسالی از سوی کارکنان زیر مجموعه بر گزار می شود.
- ۲- تعیین رئیس و دبیر هر شورا
- ۳- جلسات شوراهای مربوطه با حضور حداقل نصف اعضا رسمیت می یابد و کلیه تصمیمات شورا با رای موافق بیش از نصف اعضا حاضر به تصویب می رسد. در شرایط برابر، رئیس شورا تعیین کننده رای شورا می باشد.
- ۴- جلسات فوق العاده برحسب ضرورت، با نظر رئیس شورا تشکیل می شود

ماده چهارم : شرح وظایف

الف: وظایف شورای مرکزی HSR به شرح زیر است

- ۱- انجام نیاز سنجی (needs assessment) در منطقه تحت پوشش دانشگاه به منظور شناسایی مشکلات و معضلات موجود در منطقه و تعیین اولویت های تحقیقاتی در حیطه HSR
 - ۲- اطلاع رسانی مکتوب اولویت های تحقیقاتی به کلیه ذینفعان
 - ۳- بررسی و تصویب طرح های ارائه شده با توجه به اولویت های تحقیقاتی و ارسال طرح های مصوب به شورای پژوهشی
 - ۴- ایجاد زمینه مناسب جهت اجرای پروژه های مداخله ای که در جهت اصلاح نظام ارائه خدمات بهداشتی، درمانی رفتار در مردم و مدیران می باشد.
 - ۵- ترغیب و تشویق محققین برای تهیه مقالات علمی، تالیف کتاب، شرکت در سمینارها
 - ۶- برگزاری برگزاری کارگاه های کارشناسان بهداشت و درمان در پژوهشهای کاربردی
 - ۷- ارزشیابی سالیانه طرح های HSR و انتخاب پژوهشگران و پژوهش های HSR ممتاز سالیانه
- تبصره ۴: اولویت های تحقیقاتی بایستی با استفاده از اطلاعات موجود، پیشنهادات صاحب نظران معاونت های مربوطه با توجه به سیاست های کلی شورای پژوهشی دانشگاه و بر اساس شاخص هایی مانند درجه شدت، وسعت و فوریت مشکل، مقبولیت سیاسی، قابلیت اجرا، زمان اجرا، قابلیت بهره وری و تعمیم نتایج و مسائل اخلاقی تعیین گردد.
- تبصره ۵: اولویت های پژوهشی باید ضمن ارائه به شورای پژوهشی، بخش درگیر با پایان نامه های دانشجویی و مراکز تحقیقاتی که جزء اهم فعالیت آنها قرار خواهد گرفت. می بایست به واحد ها و کارکنان مربوطه ابلاغ شود و از کارکنان جهت ارسال طرح های پژوهشی فراخوان به عمل آید.

آیین نامه شورای سیاست گذاری پژوهش در نظام سلامت (HSR)

تبصره ۶: از اهداف شورای سیاست گذاری تحقیقات در نظام سلامت عمومیت بخشیدن به امر تحقیق می باشد. با توجه به این که منعی در خصوص اجرای طرحهای تحقیقاتی توسط کارشناسان وجود ندارد افرادی که در کارگاه ها آموزش می بینند و طرحهای آنها مورد تصویب قرار می گیرد می توانند مجری طرحهای ارائه شده باشند .

ب: وظایف شورای مربوطه HSR به شرح زیر است

۱- برگزاری کارگاه های کارشناسان بهداشت و درمان در پژوهشهای کاربردی، جهت عمومیت بخشیدن به امر تحقیق. با توجه به این که منعی در خصوص اجرای طرحهای تحقیقاتی توسط کارشناسان وجود ندارد افرادی که در کارگاه ها آموزش می بینند و طرحهای آنها مورد تصویب قرار می گیرد می توانند مجری طرحهای ارائه شده باشند .

ماده پنج-فرایند بررسی طرح ها در شورای HSR

الف- فرایند بررسی طرح ها در شوراهای مربوطه

۱- پس از بررسی طرح در جلسات شورای مربوطه، در صورت نیاز به اصلاح باید در کمترین زمان طرح به محقق ارجاع داده شود و در صورت تایید در همان جلسه دو کارشناس برای داوری طرح ها تعیین شده و پیگیری امورات مربوط به طرح به کارشناس شورای پژوهشی دانشکده، مرکز یا کمیته مورد نظر واگذار می شود. (این بند در مورد طرح های با حداکثر هزینه ریال قابل اجرا می باشد).

۲- پس از تصویب طرح در شورای مربوطه، کارشناس شورای مربوطه مسئول اطلاع به مجری و مقدمات مربوط به قرارداد می باشد .

۳- در صورتیکه هزینه پیش بینی طرح بیش از ریال در نظر گرفته شده باشد، پس از تایید عنوان طرح از سوی شورای مربوطه، و طی مراحل داوری پروپوزال طرح برای شورای مرکزی HSR ارسال می شود.

ب- فرایند بررسی طرح ها در شورای مرکزی HSR

۱- طرح های ارسالی از سوی واحد های مختلف با هزینه بیش از ریال در جلسات دو هفتگی شورای مرکزی HSR بررسی می شود. در صورت نیاز به اصلاح بلافاصله به واحد مربوطه و در صورت تایید نیز به واحد مربوطه و محقق اطلاع داده خواهد شد.

۲- شورای پژوهشی دانشگاه می تواند اختیارات لازم برای تصویب نهایی طرح های کاربردی را به شورای مرکزی HSR واگذار نموده و در این صورت تصویب هر طرح توسط این شورا، به منزله تصویب نهایی تلقی می گردد.

۳- در صورت تصویب طرح توسط شورای مرکزی HSR، محقق برای عقد قرارداد و امور حقوقی به واحد امور قراردادها دعوت خواهد شد.

ماده شش - وظایف دبیر شورا به شرح زیر است .



آیین نامه شورای سیاست گذاری پژوهش در نظام سلامت (HSR)

- ۱- تهیه دستور جلسه با هماهنگی و نظر رئیس شورا بر اساس تقاضاهای رسیده .
- ۲- دعوت از اعضای شورا برای شرکت در جلسات .
- ۳- تنظیم صورت جلسات شورا .
- ۴- ابلاغ صورت جلسات شورا .
- ۵- تعیین وقت صحبت اعضا در جلسات .
- ۶- انجام سایر امور محوله از طرف رئیس شورا
- ۷- پیگیری اجرای مصوبات شورا

ماده هفت - پذیرش و اجرای پایان نامه ها و طرح های پژوهشی

الف: ضوابط

- ۱- بمنظور قرار گرفتن موضوع در دستور کار شورا بایستی پیشنهاد برای هر موضوع، یک هفته قبل از هر جلسه به دبیرخانه شورا ارسال گردد.
- تبصره ۷: بدیهی است جهت پیشنهادهای ضروری، جدید و خارج از دستور جلسه هنگام تشکیل جلسه با تایید رئیس شورا در دستور جلسه قرار می گیرد.
- ۲- دانشجویان دانشکده با معرفی معاونت آموزشی و ارایه مصوبه کمیته اخلاق و تاییدیه حراست می توانند پایان نامه های خود را با رعایت قوانین و دستورالعمل ها در مراکز بهداشتی و درمانی تحت پوشش اجرا نمایند.
- ۳- همکاری با محققین و پژوهشگران سایر دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی در داخل و خارج از کشور تنها در قالب طرح های مشترک با دانشکده، مراکز تحقیقاتی یا معاونت ها امکان پذیر خواهد بود.
- ۴- به منظور ارتقای سطح علمی کارشناسان هریک از معاونت ها با اجرای پایان نامه های دانشجویی کارشناسان در حوزه تحت پوشش با رعایت اصل هماهنگی با برنامه های جاری هر معاونت، قوانین و دستورالعمل ها و حفظ حرمت و سلامت مراجعین در مراکز بهداشتی و درمانی موافقت می شود.
- ۵- معرفی دانشجویان و مجریان طرح های پژوهشی به مراکز بهداشتی و درمانی صرفا از طریق واحد HSR هر معاونت، پس از هماهنگی با واحد تخصصی و حراست انجام می گیرد.
- ۶- مسئولیت حسن اجرای مصوبات فوق به عهده روسا و مدیران محترم مراکز بهداشتی و درمانی می باشد.

ب: فرایند پذیرش و تصویب

- ۱- پذیرش فرم پیشنهاد موضوع طرح تحقیقاتی توسط کارشناس HSR معاونت
- ۲- ارجاع و اخذ نظر کارشناس یا کارشناسان مسئول معاونت مرتبط با موضوع
- ۳- طرح در شورای پژوهشی HSR معاونت
- ۴- در صورت تصویب در شورای پژوهشی HSR معاونت، اخذ نظر حراست معاونت
- ۵- تنظیم پروپوزال و پرسشنامه طرح تحقیقاتی توسط مجری



دانشکده علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی خوی
معاونت آموزشی، تحقیقات و دانشجویی فرهنگی

آیین نامه شورای سیاست گذاری پژوهش در نظام سلامت (HSR)

- ۶- ارجاع پروپوزال و فرم پیشنهاد موضوع طرح تحقیقاتی به کارشناس پژوهشی شورای مرکزی HSR
- ۷- ارجاع و اخذ نظر داوری علمی و داوری آماری و متدولوژی طرح تبصره ۸: هر طرح HSR حداقل به ۴ داور متشکل از ۲ داور علمی خارجی و ۱ داور علمی داخلی و ۱ داور آماری و متدولوژی طرح می باشد که اخذ نظر مثبت حداقل ۲ داور علمی و ۱ داور آماری و متدولوژی الزامی می باشد.
- ۸- طرح پروپوزال در شورای مرکزی HSR و ارائه آن توسط مجری طرح در صورت نیاز
- ۹- در صورت تصویب در شورای مرکزی HSR ارجاع به کمیته اخلاق در پژوهشهای زیستی و پزشکی و اخذ کد اخلاق
- ۱۰- در صورت تصویب در کمیته اخلاق در پژوهشهای زیستی و پزشکی صدور مجوز و معرفی به مراکز مربوطه
- ۱۱- عقد قرارداد طرح های پژوهشی